

ייעוץ פופריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת שלח

שנת תשע"ה

ותחלה לאל הייתי על שבת העבר במעדוועדיבאק, וברוך השם הכל על נכון מאת ה' [שאל התנכרו השונאים בעיירות שנסע לשם מוהרנ"ת], אך כל אשר נעשה עמנו בכלל ובפרט, הכל בבחינת (בראשית כב, ד) וירא את המקום מרחוק [עין מכתב רל"ג]. כי אנו רואים ישועות נפלאות ונוראות בכל יום, ואף על פי כן עדיין כל תקוותינו רחוקה מאד, ואנו צריכין בכל יום להודות על העבר, ולהסתכל היטב על כל החסדים הנפלאים שעשה עמנו, להודיענו מזיו נועם עריבות מתיקות נפלאות תורה קדושה ועצות עמוקות אמיתיות כאלה, ולבקש על העתיד ולצפות לישועה תמיד.

גם בעת ביאתי לפה בישרו לי בשורה טובה, שזוגתו של ידידנו ר' אברהם בער שיחי' [בן הרבנית מרת ארל בת רביזל. נתחתן בו"ש בפרשת תצוה שנת תקצ"ו לפ"ק עם בתו של הרה"ח ר' דוב מטשעהרין תלמיד רביזל עיין לעיל מכתב רט"ו, וכעת בהתמלאות להם שנה מעת הנישואין נולדה להם בת בשמו"צ] ילדה בת למזל טוב, השם יתברך יזכינו שיגדלו אותה לחופה ולמעשים טובים לאורך ימים ושנים טובים, והכל בבחינת מרחוק הנ"ל.

זכרו היטב מה שנדבר בזה, ושימו לבכם להבין דבר מתוך דבר, להתחזק על ידי זה בכל יום לכל נישן את ימינו ח"ו, כי הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ובוודאי יגמור מה שהתחיל, הוא גמר ויגמור, כי אתה מרום לעולם ה'. ואי אפשר להאריך יותר כנ"ל.

דברי אביך

נתן מברסלב

כפי האומדנא וטול לשלוח עוד אגרת לפה, כי קרוב שאהי' פה על פורים הבעל"ט אי"ה, וה' ינחני בדרך האמת. ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה, לכולם נאמר כל הנ"ל, חזקו ויאמץ לבבכם וכו'.

סימן רל"ז

ברוך השם, יום ה' ויקרא תקצ"ז לפ"ק, קרימיניטשאק

שלום רב לאהובי בני, חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק נ"י

הייתי עומד ומצפה על מכתבו עד שעה זאת, ואף על פי כן מידיעתי עוצם תשוקתו למכתבי הכנתי עצמי לכתוב לו, בתוך כך קבלתי מכתבו ברגע הזאת, והיה לי לנחת, מה גדלו מעשי ה' אשר מנהיג עולמו בחסד, בהשגחה נפלאה אשר אי אפשר להעריך בדעתו, ה' אלהי גדלת מאד, ומאד הוא הצמצום וכו' [עין ליקוטים ח"א סי' ניד], כי אסור להרוס בזה. אך מרחוק ה' נראה לי וכו' [ירמי' לא ב].

והנה ביום ד' פרשת ויקהל שלחתי לך מכתבי מטשעהרין [מכתב רל"ו], והודעתך שקבלתי מכתבך שם גם כן במועדו ובזמנו, בעת שהכנתי מכתב לנעמרוב. ובשבת פרשת ויקהל הייתי בטשעהרין, ובאתי לפה ביום ד' ראש חודש אדר ב', ולא היה ר' אפרים נ"י [הרה"ח ר' אפרים זצ"ל דר בקרימיניטשאק, מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, בן הרה"ח

ומה שהודעתני מר' זאב מווינצא, הוא נצרך לי מאד. ותפרוס בשלום ר' נחמן נ"י נכד רבינו ז"ל באהבה רבה.

דברי אביך המצפה לישועה.

נתן מברסלב

סימן רל"ז

בעזרת השם יתברך, יום א' פורים קטן תקצ"ז לפ"ק, אומין.

שלום רב לאהובי, בני חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק שיחי'.

אנכי בדרך נחננו ה' עד פה ק"ק אומין, וכבר הייתי מוכן ביום ה' העבר לנסוע לטירהאויצע, ומאת ה' היתה סיבה שנתעכתי פה על שבת. כעת אני עומד לנסוע היום בעזרת השם יתברך לטירהאויצע, ומה מצעדי גבר כוננו, הוא יוליכני לשלום, ויצילנו מכף כל אויב וכו', וישבינו לשלום לביתי, וכל אשר עבר עד היום ישמע מפי מוכ"ז.

ובעת אין פנאי כלל להאריך, רק מעוצם אהבתך התקועה בלבי ומגודל תשוקתך לכתובתי ידי, הוכרחתי ליקח מועד לזה מתוך ריבוי טרדתי ולכתוב לך שורתיים אלו. ומאליך תבין לכתוב לטשערין ולקרומיטשאק כפי אשר תבין מדברי מוכ"ז ר' נחמן, וגם אני אראה לכתוב לך בעזרת השם יתברך משם, ה' ירחם עלינו וישים שלום בעולם.

דברי אביך הטרוד מאד ומצפה לישועה.

נתן מברסלב

ושלום לכל אנ"ש באהבה רבה ורחימתן עזיאו.

סימן רל"ח

בעזרת השם יתברך, יום ד' ויקהל תקצ"ז, טשעהרין

שלום לבני חביבי מו"ה יצחק שיחי'.

היום קודם התפלה קבלתי מכתבך, והיה לי לנחת גדול, והפאסט נחוצה מאד פה, ואי אפשר להאריך כלל.

תחלה לאל באתי לשלום לפה אור לים ג', וביום ג' היה ברית מילה אצל בנו של ר' הירש בר' אפרים נ"י [הרה"ח ר' צבי הירש ב"ר אפרים, גיסו של רביזל. נגיד ועשיר ומתומכי מוהרנ"ת. מוהרנ"ת היה מוהל מומחה, גם רביזל כיבוד אותו במצות פריעה על בנו שלמה אפרים כמ"ש ביממ"א סי' ה'. ועיין לעיל מכתב קכ"ט]. וקיימתי מצות חיתוך אשר זה כמה לא זכיתי לזה כידוע לך. ה' יתברך ירחם לחתוך ולכרות את כל שונאינו הנמשכין מערלת לב וערלת בשר, הרוצים לכסות ח"ו להסתיר האמת לגמרי ח"ו, יאבדו הם ולאף כיוצא בהם ודבר אחד מדברי תורתנו אל יתבטל.

תהלה לאל יש ויש לנו על מי לסמוך, ככחו או כן כחו עתה, ויותר ויותר, להצילנו מכל אויבינו, ולהושיענו בגשמיות ורוחניות. רק חזק ואמץ, ותתחיל בכל יום מחדש, ולהיות שב ואל תעשה על כל פנים, ותקיים מה שדברנו בזה. ותאמין בכל יום ובכל עת, כי חסדי ה' לא תמנו ולא כלו רחמיו, חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג כב, כג).

יתר מזה אי אפשר לדבר על פני השדה, וזמן המנחה הגיע, מי יתן שנוכה לקיים הפסוק (בראשית כד, סג, ועיין ליקו"מ ח"ב סי' א וסי' י"א, ועיין לעיל ערו"מ מכתב ר"ג בסיום המכתב ידברי אביך המוכרח לסיים, כי זמן מנחה הגיע שתיקן יצחק אבינו. בעל הישועות יזכינו לקיים (בראשית כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה (עיין ליקו"מ ח"ב סי' א וסי' י"א, להרבנות בשיחה לפני קונו בכל יום ולהתחוק בזה מאד מאד, בכל יום מחדש) ויצא יצחק לשוח בשדה לפרש שיחתנו בכל יום, עד שנוכה לבא לתוך שמחה, נגילה ונשמחה בישועות.

דברי אביך המצפה לראותך בחיים ושלום ושמחה. ועל הפרנסה תתחוק בבטחון חזק, כי בודאי לא יעזוב אותך והכל לטובתך, השלך על ה' יהבך והוא יכליך.

נתן מברפ"ב

ושלום רב לכל אנ"ש באהבה רבה, ובפרט לידיד נפשי הוותיק מו"ה נחמן נ"י נכד רבינו הק' זצ"ל, מה יקר בעיני הפריסות שלום ששלחת, וגם אתה תפרוס בשלומי באהבה למעני, גם תפרוס בשלומי מאחותי הצנועה מרת סטירנא סאסי' שתחי', הי"ת יזכה אותה שתלד בזמנה לחיים טובים ולשלום בנקל בלי קישוי הולדה כלל, ילכו יונקותיו וכו' (הושע יד, ז ועיין חיי"מ סי' תקנ"ג).

רבי נחמן ואחותו מרת סאסיא בניהם של הר"ר זלמן חתן רבינו ז"ל, והרבנית מרת חיה ז"ל בת רבינו ז"ל, שניהם דרו בטולטשין.

סימן ר"מ

ברוך השם, יום א', י"א ניסן תקצ"ז, נעמרוב

אהובי בני חביבי. כל מכתביך קבלתי בטשעהרין ובאומאן ב' (שני מכתבים), וקודם שבת קודש קבלתי מכתבך ממוסר כתב זה. וכולם שפה אחת להם, קורא וצועק על מאכובי נפשו וגופו וממונו. וכבר השבתי לך הרבה, וכל ספרי רבינו ז"ל מלאים תשובות על כל זה, ומה אוסיף לכתוב לך.

והנה כעת אין דעתי צלולה מחלישת כח אחר השבת כידוע לך (רמז למחלת, שממנה נשתלק, עיין מכתב קצ"ח), אך מעוצם אהבתך והפצרת מוסר כתב זה ידידינו ר' נחמן (מטולשין) הוכרחתי לכתוב לכם איזה דיבורים מעטים.

ודעו כי תהלה לאל עברתי הדרך בשלום, והבאתי מעות בעזרת השם יתברך, אך הרוב נכלה בבית קודם שבאתי, וגם עתה אין שום סמיכה בענין פרנסתי כי אם על בטחון לבד, כאשר שמעתי מפיו הק' בזה"ל: נאהר בטחון (חיי מוה"ר סי' תק"א), והדיבורים האלו פרחו מפיו הק', כחצים מיד גבור. וגם אתה וכל אנ"ש אל תדאגו ואל תעצבו כי ה' אתנו, ובוודאי יפרנס אתכם בכבוד, כי לא יטוש ה' את עמו, ולא יאשמו כל החוסים בו, ולה' התקוה שיראו שונאינו ויבושו.

וה' יחזק לבבכם לשמוח בשמחת החג הקדוש הזה הבאה עלינו לטובה. ותזכה להבין ולהאמין, כי עתה ממשמשיך ובאין ימי פסח חדש אשר לא היה מעולם, כי בוודאי יתקנו עתה תקונים מחדש אשר לא היה מעולם. ואם מעשינו אינם עולם יפה, השם יתברך עושה את שלו, וחסדי ה' כי לא תמנו וכו' (איכה ג, כב), חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג, כג), בפרט בפסח שהוא ראש לרגלים, שבהם עיקר התחדשות המוחין כל אחד מישראל מגדול ועד קטן. והעיקר להחוסים בצל נקודת האמת, אשר כל עסקו לעורר ולחדש שכלינו ומוחינו וכו'.

ויש בלבי עתה הרבה לדבר בזה, אך אי אפשר על פני השדה. והעיקר להאמין בכל זה שבוודאי יתחדשו חסדים נפלאים בחג הפסח הזה הבאה

ר' נפתלי תלמיד רבינו ז"ל. נהוג היה כמ"פ ללוות את מוהר"ת על הדרך לשמשו, ולכן המתין מוהר"ת לר' אפרים עד שובו לביתו, ועיין מכתב ק"ע] בביתו, ונתעכבתי עד הנה, וגם שבת הבאה עלינו לטובה אשבות פה בחסדו ית', ואחר שבת קודש אסע לטשעהרין, ורצוני להיות על שבת פרשת צו הבע"ל בטירהאוויציא, אך מחמת ימי הפורים, וגם כי הדרך מקולקל קצת, יכול להיות שאתעכב גם בשבת פרשת צו בטשעהרין, ואזי אהיה בחסדו ית' באומאן על ערב ראש חודש ניסן הבע"ל.

ואני מוסר עצמי באמת להשם יתברך בכל פסיעה ופסיעה, ובכל תנועה ותנועה, ומה מצעדי גבר כוננו, וה' הטוב יעשה עמי כרצוני (עיין שיחות הר"ן סי' ב').

ועל אודות צעקתך זה כמה ימים ושנים. ידעתי את מאכוביך, ידעתי בני ידעתי. וכבר כתבתי ודברתי עמך הרבה, ומה אוסיף לדבר עתה, אחר כל צעקתך וצעקתך, אף על פי כן דברי תורתו הקדושה אמת, שאי אפשר לשני מחשבות שיהיה ביחד, והמחשבה ביד האדם להטותה כרצוני (ליקו"מ ח"א סי' ע"ב וסי' רל"ג), והלא כתבת בעצמך שבשעה שאתה מכריח עצמך ללמוד ההכרח, מתבטלים ממך קצת הבלבולים, ומאליך תבין שאם תכריח עצמך ללמוד יותר, יתבטלו ממך הבלבולים ביותר, ואם אף על פי כן הם חותרים ואורבים ורודפים בכל פעם, בלתי זאת אי אפשר, כי אדרבא הלא מבואר בדבריו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סי' פ"ד) שאין המחשבה הולכת אלא אחר העובד דייקא ועיין שם פירושו (נ"ל): פירוש מי שעובד השם, אחריו הולכים ונמשכים המחשבות לבלבל יותר משאר בני אדם, וזהו אין המחשבה הולכת אלא אחר העובד עכ"ל].

וגם צריכין לחזור מאד כל הדיבורים שדברנו בשמו הק' ז"ל, שצריכין לצעוק להשם יתברך הרבה, ואין שום צעקה נאבדת אפילו ממקום שהוא, ואם אינך יכול לצעוק ולפרש שיחתך כראוי, אף על פי כן כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה. ועל פי הדרכים שהוריתך, תוכל להרגיל עצמך לפרש שיחתך גם כן, כבן המספר לפני אביו צערו.

ועל כולם צריכין להכריח עצמו לשמח את עצמו, על פי כל הדרכים ששמעת מפי ומפי ספריו הקדושים, הן על ידי שלא עשני גוי (ליקו"מ ח"ב סי' כ"ה), ואזמרה לאלהי בעודי (ליקו"מ ח"א סי' רפ"ב), וששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, ושצריכין לחטוף היגון ואנחה דייקא לתוך השמחה (ליקו"מ ח"ב סי' כ"ג), וכאשר דברנו בזה הרבה תהלה לאל. וביותר צריכין לעשות עצמו שמח (עיין שיחות הר"ן מען שניצט זיך א רוגו וכו', וחיי מוהר"ן, ועיין כוכבי אור אנשי מוהר"ן חלק הודעת עתידות אות אות ליג שרבינו ז"ל אמר לבתו הרבנית מרת שרה שאמרה אליו שאי אפשר לה להיות שמחה בבית שיש לה כאב שינים אמר לה שתעשה את עצמה כאילו שמחה עי"ש), מען זאל זיך מאכין פרייליך, ולשמח את עצמו על ידי מילי דשטותא, כמו שרגילין כל ישראל בימי הפורים.

וברוך השם שהחיינו עד כה, וימי הפורים הנוראים ממשמשיך לבא, השם יתברך ישמחנו בישועתו. ואני מאמין שבוודאי יעשה השם יתברך עמנו נסים נוראים, גם בימי הפורים האלה, כי הם נזכרים ונעשים בכל דור ודור, ובכל שנה ושנה.

שמח תשמח נפשך בני ידידי, כי זיכנו לישועות נפלאות ונוראות מאד, אשר נצלנו מפח יוקשים מלהיות מתנגד על רבי כזה, על לימוד קדוש כזה, על מעשה כזאת הנעשה עמנו. שימו לבבכם היטב מה שנעשה בעולם, ובכל דור ודור נעשים נפלאות ונוראות, והעיקר בענין התקרבות לצדיק האמת שבאותו הדור, כמו שהיה בימי הבעל שם טוב זצ"ל, ואחריו בימי המגיד זצ"ל. אבל מחלוקת כזאת כאשר עלינו, כמעט לא היה בעולם, (עיין כוכבי אור חלק חכמה ובינה אות ל"ט כי באתגליא היתה עליו המלחמה פנים ואחור יותר מעל רבינו זצ"ל) אשר קמו עלינו לבלעינו חנם ח"ו, לולא ה' שהי' לנו וכו' וכו', רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו וכו', ומה בעצמו תוכל לשמוח הרבה בכל מה שעובר עליך, כי לא דבר רק הוא מכס, מה שזכינו לידע ממנו ומתורתו הקדושה, הוא חיינו ואורך ימינו.

שכתבו אין רגע וכו' כנ"ל, כי אדם לעמל יולד (איוב ה, ז). ואם כתבתי עליך צעיר לימים ושבע יסורים, הלא גם על כלל בני אדם נאמר כן, כמו שכתב (איוב יד, א) קצר ימים ושבע רוגז, וגם יעקב אבינו ע"ה אמר (בראשית מו, ט) מעט ורעים היו ימי שניי חיי וכו'. וכבר דברנו הרבה בזה מאד, וכפי הנראה צריכין לחזור זאת עוד כמה פעמים, כי אין שיעור להשיגוים הנעשים בכל יום, ובכל שנה, ובכל חודש, ובכל עת בכלליות העולם, ובכלליות העיר או המשפחה או החבורה, ובפרטיות עם כל אחד ואחד, כי הוא ית' עושה גדולות עד אין חקר, ונפלאות עצומות עד אין מספר בכל יום ויום בלי שיעור וערך. אך צריכין להאמין, ומעט יכולין לראות, כי מדה טובה מרובה, כי חסדי ה' לא תמנו ורחמי אינם כלים, כי חדשים לבקרים מתחדשין חסדיו בכלליות ובפרטיות, עם כל אחד ואחד.

וכבר מבואר אצלנו שהאדם צריך עצות עמוקות בכל יום, דהיינו לצעוק ממעמקים מעומקא דלבא, בבחינת (תהלים קל, א) ממעמקים קראתיך ה', עד אשר יחתור וימשך עצות עמוקות [המתחדשים בכל בקר, בבחינת (איוב יב, כב) גולה עמוקות = אינו בכת"י שבידי] מני חשך, והם עיקר החסדים הנמשכים בכל יום, ועל ידי העצות נמשך אמונה, שעל ידי זה נמשך רפואה שלימה וכו', כמבואר בהתורה תקעו ב' (ליקוים ח"ב סי' ה), רק הוספתי בזה שצריכים זאת בכל יום, כמו שמרומז שם, שזהו בחינת כברייתא של עולם ברישא חשוכא והדר נהורא, שזה נעשה בכל יום.

ואי אפשר להאריך בזה, כי אני כותב כל זה קודם תפילת שחרית. וכבר האיר היום וזמן התפילה הגיע, על כן די בזה.

והשם יתברך יעזרנו להתפלל בכוונה, על כל פנים פירוש המלות כפשוטו, והעיקר על ידי התורה (בראשית) צוהר תעשה לתיבה (ליקוים ח"א סי' קי"ב, וע"ש שם סי' ט). וכונת רבינו בתפלה בכוונה לקשר הדיבור אל המה כמיש בסי' ע"ג ובשיחות הר"ן, להזהר לדבר על כל פנים הדיבור באמת בפשיטות וכו'. והשם יתברך ישמע תפילותינו ושוועתינו ושיחותינו, ויעזרנו ויושיענו מכל צרותינו ודוחקינו ועמלנו, וישלח מהרה רפואה שלימה מן השמים לכל תחלואינו ולכל מכאובינו, ובפרט לבנו דוד צבי בן חנה שיחי בתוך שאר חולי ישראל.

וגם עתה בני חביבי, חזק ואמץ ותשמח ותגיל בישועתו הנפלאה, שהקדים רפואה למכה להשמיענו חידושי תורה כאלו אשר אין דוגמתם, ואי אפשר לבאר עד היכן הדברים מגיעים ברום גבהי מרומים, אך גם בפשיטות הם מחיין את כל אחד בחיי עולם בכל עת, וכעת אין פנאי לדבר בזה.

דברי אביך המצטער ביסוריך, ומצפה לשמוח בישועתך מהרה

נתן מברסלב

מה שכתבת מנסיעת ר' איצ'י נ"י [אפשר זה ר' יצחק מהייסין, מתלמידי מוהר"ת ז"ל המובהקים]. לאדעס, מן הסתם אין לי נחת מזה, בפרט מנסיעת ר' אייזיק נ"י [אפשר זה ר' יצחק אייזיק מטולטשין בן אחותו ותלמידו של מוהר"ת, אשר נתגדל ונתגדל אצל מוהר"ת. ואפשר שמוהר"ת הצטער עצמו שהם נוסעים לאדעס לסחור, כי כל כונת מוהר"ת היתה שתלמידיו יפרשו עצמם לגמרי מן העולם הזה לעסוק בתורה ועבודת ה' ותו לא מידין], ונפלאתי שלא הודעתני אם כבר היו לו נישואין למז"ט לר' איצ'י הנ"ל, ומאליך תבין להודיענו מהרה עכ"פ אחר שבת קודש מבנו שיחי. ה' יסעדיהו מהרה אכ"ר.

הסך נ"ח קערבליעך קבלתי על פדיון, והשי"ת ימשיך חן וחסד ורחמים ויפדיהו מיסוריו ומתחלואיו מהרה, וישיבהו מהרה לבריאותו בתוספת כח שיוכל לעסוק בתורה לאורך ימים ושנים אכ"ר.

סימן רמ"ב

ברוך השם, יום ו' ערב שבת קודש ל"ו למספר בני ישראל, תקצ"ז לפ"ק

שלום לאהובי בני חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק נ"י. ולכל בני ביתו שלום וישע רב

מכתביו כולם הגיעני, והיו לי למשיב נפש בשמעי מבריאת בנו, נכדי היניק דוד צבי שיחי' [עין מכתב ר"ש ששלח ציר מיוחד להוכיחו לפני אביו. ואכן ברכת

עלינו לטובה, כי בכל יום מתחדשים החסדים, מכל שכן בפסח שבו יצאנו ממצרים בנפלאות עצומות, ואז נתחדשו כל מעשי בראשית, וכן נעשה בכל שנה ושנה נפלאות ונוראות מחדש, כי בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא וכו' (פסחים קטז).

דברי אביכם הכותב בחלישת כח, אך תשוקתכם הכריחוני לכתוב דברי אלה המועטים המחזיקים הרבה, שמחו בה' וגילו בכח הצדיקים אמתים, והרנינו כל ישרי **נתן מברסלב** לב.

יקבל ממוסר כתב זה כל אשר מסרתי אליו, והשי"ת יעזרנו לגמול חסד זה עם זה תמיד (רומז לכאורה לדברי התדא"ר פרק כ"א כשהיו ישראל במצרים תמימי דרך היו וכו'), נתקבצו וישבו, שהיו כולם אגודה אחת, כרתו ברית שיעשו גמילות חסדים זה עם זה וכו', צא למד ממה שנאמר בהן ביוצאי מצרים וכו' מצוה אחת היתה בהן והרבו ממנה מאה מצוות, שנתקבצו וישבו עד שהיו כולם באגודה אחת, וכרתו ברית שיעשו גמילות חסדים זה עם זה ע"כ).

ושלום רב לכל אחד מאנ"ש באהבה רבה, לכולם נאמרו דברי אלה, חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה'

סימן רמ"א

ברוך השם, יום ה' אמור כ"א למספר בני ישראל תקצ"ז לפ"ק, נעמרוב

רב שלום וחיים וברכה לכבוד אהובי בני חביבי הרבני וכו', מו"ה יצחק שיחיה

הצור מיוחד הגיע לביתי, עתה בעת הקיצי קודם שפתחתי דלתי ביתי, ונודעו עתי באומרו שנשלח בכוונה אלי ביחוד, ותיכף קראתי מכתבו, ומאליך תבין צערי, הומה עלי לבי, אך אני בטוח בה' שישלח רפואה שלימה לבנו דוד צבי שיחי' [ה' דוד צבי בנו הגדול של הר"ח ר' יצחק, נולד בשנת תקפ"ט, נמצא שהיה עכשיו כבן ח' חיש קל מהרה, ויכול להיות שהוא צריך להזיע זי'עיה טובה לרפואה ולחיים ולשמחה, ויקוים מהרה זה היום ע"ש י"י נגילה וכו' (ליקוים ח"ב סי' ו').

וכבר ידעת לבלי לעסוק בשום רפואה גשמית, הן מרופא ודאקטיר, הן מהמון עם, ואל תשמע לקול צעקת אשתך ורעיך, אפילו לקול הצדיקת מרת אדיל תחי' [הרבנית אדל בת רבינו ל, דרה בעיר ברסלב, ואפשר ששהתה או בעיר טולטשין]. רק תקבל באהבה גם יסורים אלו, שצריכים לסבול מקול צעקתם, אבל לא תציית להם כלל, רק אם יכריחו אותך לעשות לו קאנע פשוטה או צעפיל תהיה מוכרח לעשות מחמת המון תשואתם שהומים לעשות דווקא כידוע לך כל זה, ולה' הישועה והרפואה, ואני מקוה לקבל בשורה טובה מהרה, על כל פנים אחר שבת קודש הבע"ל, ששב לאיתנו בחסדו ית' [עין במכתב ר"מ 'היה לי למשיב נפש בשמעי מבריאת בנו נכדי היניק דוד צבי שיחיה. מוהר"ת אחו צדיק דרכו להזהיר את כל חסדים אליו לבלי להשתמש בשום רפואה ורופאים, כדעת קרשו של רבינו ל בשיחות הר"ן סי' נ'].]

ועתה בני כבר דברתי עמך, וכתבתי לך הרבה בזה, כמה וכמה צריך זה האדם העלוב לסבול בזה העולם כל ימי חייו, כמובא בספרים בזה"ל: אין רגע בלא פגע אין יום וכו', אין חודש אין שבוע אין שנה וכו', כמבואר בספר של"ה (ערך יום הכיפורים בחלק דרך חיים תוכת מוסר), ואנו מאמינים שהכל לטובה, כי מדה טובה מרובה. וצריכין ליהזר מאד לקיים מאמר רבותינו ז"ל שאמרו (ברכות 60) יאה אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ובפרט מה שמבואר בספריו הק' (ליקוים ח"א סי' ד) שצריכין לדעת שכל מאורעותיו הם לטובתו, וזה מעין עולם הבא, ודייקא על ידי זה יכולים להתחזק להתפלל על כל דבר, כי צריכין לומר לפני יתברך: רבש"ע בוודאי כוונתך לטובה ולרחמים, אבל אין בנו כח לקבל רחמים כאלו, ואנו צריכים שתמסור בידינו הרחמנות, כמו שמבואר על פסוק (בראשית מג, יד) אל שדי יתן לכם רחמים וכו' (ליקוים ח"ב סי' ס"ג).

וכבר ראית הרבה מאתך, ומאנ"ש, ומכל העולם, כמה וכמה מיני יסורים ודחקות פרנסה ודאגות רבות שונות בלי שיעור, עוברים כל כל אחד כמעט בכל יום, וכן מתנהג מעולם, כאשר הראיתך למעלה מספרי קדמונים,

לארץ בטנינו, קומה עזרתה לנו וכו'.

דברי הקורא ממצר, ורואה נפלאות ה' וישועות נשגבות מתוך המיצר והדוחק הגדול, עד שזוכים לשמוח בהם באמת בכל לב, ומצפה לישועה גדולה בחסדו ית'.

נתן מברסלב

סימן רמ"ג

ברוך השם, יום ב' ט' סיון תקצ"ז לפ"ק

אהובי בני שיחי, זכור אל תשכח את כל אשר נעשה ונשמע בחג השבועות הקדוש והנורא העבר [כנראה שעל חג השבועות שנה הוה שנת תקצ"ז זכה ר' יצחק לבוא להתתפח בצל אביו מוהר"ג בנעמרוב, ועיין מכתב קפ"ה] **ושים לבך היטב אל הידים שהם הרמוזים, שמרמוזים בלבבכם לכל אחד ואחד על ידי דברינו הנובעים ממעין הנובע בכתב ובעל פה ועיין כ"ז בליקוים ח"ב סי' ד' ובליקוטי הלכות הל' נטילות ידים ה"ז,** וחוק ואמץ מאד, וחדות ה' יהיה מעוזכם בכל עת, רק חזק ואמץ.

דברי אביך

נתן מברסלב

סימן רמ"ד

ברוך השם, יום א' בהעלותך, תקצ"ז נעמרוב

שלום וחיים לכבוד אהובי בני חביבי, הרבני הותיק מו"ה יצחק נ"י.

מכתבך קבלתי בשבוע העבר על ידי השליח עם ג' זהובים, אחר כך למחרתו היה פה ר' גרשון מטשעהרין [אפשר הוא הר"ר גרשון נכד המגיד מטרהוויצא זצ"ל, ולזה רמו "מאהבתו ומאהבת אבותיו אהבינו באמת", שהוא המגיד מטרהוויצא מגדולי תלמידי רבינו] היושב עתה אצלכם, והיה בביתי, ואמר כמה פעמים שאחר שינת הצהרים יחזור ויבא לביתי, בפרט שהיה צריך טובתי. ושינה דברו ולא ראיתי עדיין. ותאמר לו שלא יפה עשה, אחר שהוא בעצמו יודע גודל הטובה שעשיתי לו במכתבי, והטובה עולה יותר משרה רובל כסף, ועשרים שהיו צריך להוציא לנסוע ולהרבות בנתינתו בכפליים מלבד מה שהי' מפסיד פרנסתו בהמשך הזמן, ואני הצלתי אותו מכל זה בעוה"י, וגם עתה הוא צריך לטובתי בעזרת השם יתברך, והיה ראוי לו להתעכב להתראות פנים עמי קודם נסיעתו, אף אם גם היה מפסיד העגלה שמצא, כי אני הייתי מצפה לכתוב לך אגרת על ידו, שהיה מוכרח לי אז מאד לטובתך.

אך בכל זה אנו רואים ריבוי עוצם המניעות על כל פעם שרוצים ליכנס לבית, כידוע לכם קצת, ויותר מזה תדעו לעתיד לבא. עד שנתרשל לקבל טובתי בגשמיות, כדי שלא יקבל ברוחניות לנצח.

אף על פי כן תאמר לו שאני מוחל לו הכל, כי כל קפידתי הוא רק על טובתו שהפסיד, והעבר אין. עתה יראה להתחכם יותר אם חפץ באמת, כי אני אוהבו גם עתה כבתחלה, ומה שאוכל לעשות לטובתו בגשמיות ורוחניות לא אמנע הטוב בעזרת השם, והוא יבחר לעצמו,

צדיק נתקיימה כי ר' דוד צבי זכה לאריכות ימים ושנים]. טוב להודות לה' על העבר, ולבקש להבא שיאריך ה' ימיו ושנותיו בנחת בתורה ועבודת ה' באמת, ויזכו לגדלו בנחת לתורה ולחופה ולמעשים טובים. וזמן תפילת שחרית הגיע, ואי אפשר להאריך כלל, אך מעוצם תשוקתך הוכרחתי לנטות ידי במכתבי אליו.

ותראה להודיענו על ידי מוסר כתב זה את כל מה שאפשר להודיע מכל אשר נעשה ונשמע שם [אודות בריאת בנו דוד צבי]. ולה' התקוה שהכל לטובה גדולה. והן הן המציבין אותנו [עפ"י התנחומא פ' נצבים סי' א' לפי שמעו ישראל מאה קללות חסר אחת או שתיים שנאמר בפרשה זו, חוץ מארבעים ותשע שנאמר בת"כ, מיד הוריקו פניהם ואמרו מי יכול לעמוד באלו, מיד קרא אותן משה והיה מפייס וכו', אבל ישראל כשהיטורין באין עליהן הן נכנעין ומתפללין שנאמר (שם תהלים קטז) כוס ישועות אשא וגו' צרה ויגון אמצא וגו', לפיכך אמר להם הקב"ה אע"פ שקללות הללו באות עליכם הן מעמידות אתכם, וכן הוא אומר (דברים ח) למען ענותך ולמען נסותך וגו', וכך אמר להם משה לישראל אע"פ שהיטורין הללו באין עליכם יש לכם עמיה לכך נאמר אתם נצבים היום כולכם עי"ש, וכע"ז ברש"י עה"ת (פ' נצבים דברים כט, יב), **ברוך ה' אשר לא נתנו טרף לשיניהם וכו'.**

עד הנה עזרונו רחמיו ולא עזבונו חסדיו, עד שזכינו לשמוע ולקבץ חידושי תורה כאלה, אשר אין דוגמתם, אשר הם חיינו ואורך ימינו לנו ולדורותינו ולכל דורות זרע ישראל עבדיך. הוא יגמור מה שהתחיל, וימחר להודיע האמת לאמתו למען שמו.

ובעת עלינו לשבח לאדון הכל, אשר זכינו להיות בחלקו, והבדילנו מן החולקים על אמת כזה, החולקים על חיותם של עצמם, כי אין נמצא אוהב ישראל כמותו [ועיין ליקוים ח"ב סי' ז']. ולה' הישועה שירחם על עמו ישראל ויאיר בכולם האמת, כי האמת הוא אחד [ליקוים ח"א סי' נ"א וסי' רנ"א], ואם ידלגו על ההרים ויקפצו על הגבעות, ויאריכו לשונם עד לשמים לסתור האמת ח"ו, אף על פי כן האמת עד לעצמו, ושפת אמת תכון לעד, אמת מארץ תצמח, מארץ דייקא, כמו שדרשו במדרש [שמור"ר פ"א סי' ט'] ועלה מן הארץ, מן הארץ דייקא, דהיינו כשישראל נתונים עד הארץ אז דייקא יעלה וכו' [ז"ל המדרש ועלה מן הארץ כל זמן שישראל בירייה התחנתיה הם עולים, ראה מה כתיב ועלה מן הארץ, אמר דוד (תהלים מד) כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו אותה שעה קומה עזרתה לנו ופדינו למען חסדך עכ"ל, ועיין לעיל מכתב רל"ד בהערות והגהות מן ליקויה ה' שילוח הקן ה"ה. ומובא ממוהר"ג משל לדוכס אחר שהיה גן נפלא ונמצאו ונגדלו בו כל מיני חלקי הצומח שבעולם, מלבד מין אחד מיוחד שחלפו שנים הרבה ולא נמצא בגן זה, מחמת שהיה יקר המציאות, עד שברוב הזמן וברוב השתדלות ויגיעה השיג גרעין אחד ממין צומח זה וזרע גם אותו בגנו, ומחמת שגרעין זה היה יחיד בגנו, ודוקא על גרעין כמוהו הסכנה מרחפת ביותר עד שיגדל כל צרכו ויצא מכה אל הפועל לאילנא ברברא, הן מצד המכשירים הנצרכים לגדלו שצריכין להיות מכוונים היטב, בשעה שהוא צריך להם ובמדה מצומצמת אל פחות ולא יותר, והן מצד הצפרים האורבים על הגרעינים, ובכן הפקיד על גרעין זה שומרים מיוחדים שתמיד ישגיחו על גרעין זה בעיני פקוחא ולא יסירו עין מעליו אף רגע אחת. והמשיל מוהר"ג זאת לענין רבינו ואמר כן הדבר נוהג עם האמת היקר שאינו נמצא ומשולח ארצה עובר עליו מה שעבר אבל אין לפחד על האמת המושלך הוה כי השי"ת בעצמו שומר אמת לעולם, ועיניו תמיד עליו עד שיתקיים אמת מארץ תצמח ותגדל ותצליח ותעשה פרי ושפת אמת תכון לעד (שש"ק ח"ג אות קכ"א), וכמ"ש (תהלים מד, כו) כי שחה לעפר נפשנו דבקה

כוונת ההערות והצייונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעוה"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהר"ג ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שיגיע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** 845.781.6701 אן להפעקס: אן להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן !

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות

חזקו ואמנצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (ועל"ת מכתב שי"א)